

Mesebeli Afrika - Elmolo a világ legkisebb törzse

2010 március 21. Flag

Szöveg méret

Mentés

-
-
-

- [0](#)

Még nincs értékelve

Mérték

Kenya északi részén, a Turkana-tó délkeleti csücskénél élnek az El Molo-öbölnek fekvő két falucskában, de ma már szinte csak az öböl neve és a fanatikus kutatók adathalmazára emlékeztet mindenkit arra, hogy egykoron az elmolok nem egy kihalt népcsoport volt.

Ennek oka az, hogy a Turkana-tó környékén, a régióban élő domináns népcsoportok az évtizedek során szépen "felemésztették" az elmolokat, fűként házasságok útján.

A legnagyobb hatást a törzsre a samburuk gyakorolták, akiknek kulturája, nyelve és hagyományai ma már az elmolok életének részét képezik és az elmolo sajátosságokra (mint például a saját nyelvre) már csak nagyon kevesen emlékeznek. Ennek ellenére az elmolo etnikum minden tagja elmolonak vallja magát, és az elmúlt években elkeseredett kísérletet tettek közülük néhányan kultúrájuk egy-két szilánkjának a felelevenítésére. A törzs pontos lélekszámáról nincsenek konkrét, friss adatok: kiindulópontként azt az 1979-es népszámlálási adatot lehet tekinteni, amikor 289 megkérdezett vallotta magát az etnikum tagjában, bár ez sem nevezhető túlságosan jó adatnak. Mindenesetre a jelenleg fellelhető néhány adat alapján most úgy 250 körülre lehet becsülni a számukat, akik az El Molo-öbölnek fekvő két falucskában, Anderiben és Illah-ban élnek – egykoron egész Kenyában voltak szétszórt közösségek.

Ami különlegessé teszi őket, hogy az afrikai törzsektől elég szokatlan módon kizárólag a halászatból, a többi tarték-tartották fenn magukat, nem foglalkoznak mezőgazdasággal, vadászattal vagy túlzott kereskedelemmel. Halászatban viszont a régió legjobbjai közé tartoznak különleges, dumpálmából készült hálóikkal, de ritkán vadásznak krokodilokra és vízilovakra is. Történészek szerint valószínűleg Etiópia területéről vándorolhattak a Turkana-tó közelébe évszázadokkal ezelőtt, ahol gyorsan megvetették lábukat: a nem túl jelentős növényzet felhasználásával kunyhókat építettek, halászhálókat készítettek. Sajnos rövidesen a tó északi részéről távozniuk kellett további északról érkező törzsek miatt, így kötöttek ki mostani, déli pozíciójukban.

Egyre valószínűbb beolvadásuk, eltűnésük okairól lehetne vitatkozni, de ami biztos, hogy már kezdetben sem voltak túl sokan, és az őket körülvevő népcsoportok dominanciája felgyorsította asszimilációjukat, bár egyes kutatók szerint számuk lecsökkenésében szerepe lehetett annak is, hogy mind a mai napig a Turkana-tó lúgos vizét isszák, ami hosszú távon nem igazán egészséges. Nem csoda, hogy nincsenek közöttük igazán idős emberek, már egy 30 éves fiatal is lehet a "falú öregje". Egy biztos, az elmolok tudatában vannak származásuknak, jövőkéjüknek, ennek megfelelően óriási félelem munkálkodik bennük más etnikumbeliekkel, egyáltalán idegen emberekkel szemben. Maga a nyelv már szinte teljesen kihalt, az összes elmolo a samburu nyelvet beszéli, talán egy tucat ember ismeri az ősi szófordulatokat.

Saját magukat el-Des-ként nevezik, de maga az El Molo név a samburu "loo molo onsikirri" szófordulatból jön, ami azt jelenti: "az emberek, akik halat esznek". Persze nem csak azt, de étrendjük jelentős részét a halak képezik, teknősökkel, krokodilokkal kiegészítve. A hivatalosan tiltott vízilóvadászat afféle tradicionális dolog inkább, egyfajta harcossá avatási szertartás. A régi hagyományaik lassan a múlt ködébe vésznek, a nagyjából 200-220 fős két falu lakossága a samburu kultúrának megfelelően öltözködik és éli életét, ráadásul falvaikban a hagyományos kunyhókat lassan-lassan felváltják a szilárdabb téglapépítmények.

Igazi elmolo talán már csak úgy 40 lehet, a többiekben kevert vér folyik, samburu és turkana szomszédokkal kötött házasságaik folytán. Talán pont ez segített nekik, hogy még mindig léteznek és egy ideje meg is állt számuk csökkenése. Ez persze együtt járt kultúrájuk nagy részének elvesztésével is, a legtöbb ember már egyértelműen samburuknak tartaná őket. A két kis faluban élnek elmolok továbbra is izoláltan élnek a külvilágtól, már amennyire ez lehetséges, és ezt az elzártságukat mindennél jobban szeretnék meg is tartani. Talán rendkívül hányattatott múltjuk miatt, melynek során szinte összes törzsi konfliktusukban őket húzták a rövidebbet. Életüket egyre jobban nehezítik a körülmények is, maga a Turkana-tó elég masszívan párolog, így évről-évre egyre lúgosabbá, ezáltal egyre mérgezőbbé válik.

Az iskolában a gyerekek már angolul tanulnak és "nyugati"-stílust követik öltözködésükkel, csak a legöregebbek ismerik az ősi öltözködési hagyományokat. A mai napig dumpálmából készült csónakokkal halásznak, voltak kísérletek modern csónakok alkalmazására, de gyorsan kiderült, hogy túl drága a fenntartásuk. A dumpálma egyébként életük szerves része, házaik, hálóik készítéséhez is sűrűn használják, de termését a "lokát" szívesen meg is eszik. A megfelelő ivóvíz hiánya óriási probléma, emiatt már többször volt kolerajárvány az elmúlt években, és ha ezt a helyzetet nem sikerül megoldani a jövőben, akkor konkrétan ez lehet az utolsó szög az elmolok koporsójában.

GaceTillerro

www.mindennapiafrika.info - A Flag Polgári Műhely partnere

DR. DRÁBIK JÁNOS
100 ÉVVEL TRIANON UTÁN
DVD A trianoni gyalázaatról tabumentesen

„Egy film amelyet minden magyarnak látnia kell”

Ajánló